

פרשת ויקהל תשס"ח
בעניין בדק הבית

שמות פרק לו

רש"י
(ה) מלי העצלה - יותר מכדי צורך העבודה :
(ו) ויכלל - לשון מניעה :
(ז) והמלאכה היתה דים לכל המלאכה - ומלאכת ההבאה היתה דים של עושי המשכן. לכל המלאכה של משכן לעשות אותה ולהותיר :
(ח) ויותר - כמו (שמות ח יא) והכבד את לבו, (מלכים ב' ג כד) והכות את מואב :
(א) וְעָשָׂה בְצִלָּאֵל וְאֶהְלִיָּאב וְכָל אִישׁ חָכֵם לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְקֹנֶק חֲכָמָה וְתְבוּנָה בְּהִמָּה לְדַעַת לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מְלָאכַת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל אֲשֶׁר צָוָה יְקֹנֶק : (ב) וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל בְּצִלָּאֵל וְאֶל אֶהְלִיָּאב וְאֶל כָּל אִישׁ חָכֵם לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְקֹנֶק חֲכָמָה בְּלִבּוֹ כָּל אֲשֶׁר נִשְׁאַוּ לָבוּ לְקָרְבָה אֶל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ : (ג) וַיִּקְחוּ מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה אֶת כָּל הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמְלָאכַת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נִדְבָה בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר : (ד) וַיָּבֵאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֶת כָּל מְלָאכַת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ אִישׁ מִמְּלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר הִמָּה עֹשִׂים : (ה) וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר מֵרַבִּים הָעָם לְהֵבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה לְמְלָאכָה אֲשֶׁר צָוָה יְקֹנֶק לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ : (ו) וַיֵּצֵאוּ מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּמַחְנֵה לְאֹמֶר אִישׁ וְאִשָּׁה אֵל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלָאכָה לְתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּכְלָא הָעָם מֵהֵבִיא : (ז) וְהַמְּלָאכָה הֵיְתָה דִּים לְכָל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר :

רמב"ל

(ג) **ויקחו מלפני משה** - הנה ביום אחד הביאו כל הנדבה הזאת אל אהל מועד שהוא של משה, והחכמים לקחו בו ביום מלפניו ובמחרת בהשכמה, וכן בשני הביאו אליו עוד אל אהל נדבה והוא צוה להביא אותה אל האומנים, עד שאמרו לו שהם מרבים להביא והיתה דים והותר. ולא היה היתרון דבר חשוב שיספר בפרשת אלה פקודי מה עשו בו, אולי היה מונח באהל לחזק בה את בדק המשכן, או לעשות בה כלי שרת כאשר יעשו במקדש במוותרות (שקלים פ"ד ה"ד). והזכיר הכתוב (פסוק ה) מרבים העם להביא, לשבח את העם המביאים בנדבתם, ולפאר החכמים בנאמנותם, וגם הנגיד עליהם משובח בזה שהעביר קול במחנה למנעם, כי אין לו חפץ בכספם וזהבם כשאר המושלים בעמם, כענין שאמר לא חמור אחד מהם נשאתי (במדבר טז טו) :
(ו) **איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה** - הממון יקרא מלאכה, וכן אם לא שלח ידו במלאכת רעהו (לעיל כב ז), לרגל המלאכה אשר לפני (בראשית לג יד), וכל המלאכה נמבזה ונמס (ש"א טו ט). והענין, שלא יביאו עוד שום דבר למלאכת הקדש. אבל אמר אל יעשו עוד מלאכה, להכניס הנשים שלא יהיו עוד טוות את העזים. והנה גם ההבאה יקרא מעשה, ומנע מהם הכל :

משנה מסכת שקלים פרק ד משנה ד

מותר תרומה מה היו עושין בה רקועי זהב צפוי לבית קדשי הקדשים רבי ישמעאל אומר מותר הפירות לקיץ המזבח ומותר התרומה לכלי שרת רבי עקיבא אומר מותר התרומה לקיץ המזבח ומותר נסכים לכלי שרת רבי חנניה סגן הכהנים אומר מותר נסכים לקיץ המזבח ומותר התרומה לכלי שרת זה וזה לא היו מודים בפירות :

שמות פרק לה פסוק י"א

רש"י
(יא) את המשכן - יריעות התחתונות הנראות בתוכו קרויים משכן : את אהל - הוא אהל יריעות עזים העשוי לגג : ואת מכסהו - מכסה עורות האילים והתחשים :
את המשכן את אהל ואת מכסהו את קרסיו ואת קרשיו את בריחו את עמדיו ואת אדניו :

רש"י
המשכן - יריעות התחתונות: והאלל - יריעות עזים
העשויות לגג: מכסו - עורות אילים ותחשים:
ומסך פתח - הוא הוילון:

במדבר פרק ג פסוק כה
ומשמרת בני גרשון באהל מועד המשכן
והאהל מכסהו ומסך פתח אהל מועד:

אונקלוס
מא טבא ארעד יעקב בית משרד ישראל:

במדבר פרק כד פסוק ה
מה טבו אהלית יעקב משכנתית ישראל:

רש"י
מה טובו אהלית - על שראה פתחיהם שאינן מכוונין זה מול זה: משכנותיך - חניותיך, כתרוממו. דבר אחר
מה טובו אהלית. מה טובו אהל שילה ובית עולמים בישובן שמקריבין בהן קרבנות לכפר עליהם:
משכנותיך - אף כשהן חרבין, לפי שהן משכון עליכם, וחורבן כפרה על הנפשות, שנאמר כלה ה' את
חמתו (איכה ד יא), ובמה כלה, ויצת אש בציון:

מלכים ב פרק יב
(א) בן שבע שנים יהואש במלכו: פ
(ב) בשנת שבע ליהוא מלך יהואש וארבעים שנה מלך בירושלם ושם אמו צביה מבאר שבע: (ג)
ועש יהואש הישר בעיני יקוק כל ימיו אשר הורהו יהוידע הכהן: (ד) רק הבמות לא סרו עוד העם
מזבחים ומקטרים בבמות: (ה) ויאמר יהואש אל הכהנים כל כסף הקדשים אשר יובא בית יקוק
כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל כסף אשר יעלה על לב איש להביא בית יקוק: (ו) יקחו להם
הכהנים איש מאת מכרו והם יחזקו את בידך הבית לכל אשר ימצא שם בידך: פ
(ז) ויהי בשנת עשרים ושלוש שנה למלך יהואש לא חזקו הכהנים את בידך הבית: (ח) ויקרא המלך
יהואש ליהוידע הכהן ולכהנים ויאמר אליהם מדוע אינכם מחזקים את בידך הבית ועתה אל תקחו
כסף מאת מכריכם כי לבידך הבית תתנהו: (ט) ויאתו הכהנים לבלתי קחת כסף מאת העם ולבלתי
חזק את בידך הבית: (י) ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקב חר בדלתו ויתן אתו אצל המזבח <בימין>
מימין בבוא איש בית יקוק ונתנו שמה הכהנים שמרי הסף את כל הכסף המובא בית יקוק: (יא)
ויהי כראותם כי רב הכסף בארון ויעל ספר המלך והכהן הגדול ויצרו וימנו את הכסף הנמצא בית
יקוק: (יב) ונתנו את הכסף המתכן על יד עשי המלאכה <הפקדים> המפקדים בית יקוק
ויוציאוהו לחרשי העץ ולבנים העשים בית יקוק: (יג) ולגדרים ולחצבי האבן ולקנות עצים ואבני
מחצב לחזק את בידך בית יקוק ולכל אשר יצא על הבית לחזקה: (יד) אף לא יעשה בית יקוק ספות
כסף מזמרות מזרקות חצרות כל כלי זהב וכלי כסף מן הכסף המובא בית יקוק: (טו) כי לעשי
המלאכה יתנהו ויחזקו בו את בית יקוק: (טז) ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על ידם
לתת לעשי המלאכה כי באמנה הם עשים: (יז) כסף אשם וכסף חטאות לא יובא בית יקוק לכהנים
יהיו: פ
(יח) אז יעלה חזאל מלך ארם וילחם על גת וילכדה וישם חזאל פניו לעלות על ירושלם:

דברי הימים ב פרק כד פסוק יד
ובכלותם הביאו לפני המלך ויהוידע את שאר הכסף ויעשהו כלים לבית יקוק כלי שרת והעלות
וכפות וכלי זהב וכסף ויהיו מעלים עלות בבית יקוק תמיד כל ימי יהוידע:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by
Dr. Bernard & Robin Cohen
Milwaukee

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.

Visit www.WebYeshiva.org to sign up for the free 14-day trial of
Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.